

REMISSVAR

Datum	Diariernr
2013-06-25	2013-2460
Ert datum	Er referens
2013-05-02	Ju2013/3126/L6

Avdelningen för risk- och sårbarhetsreducerande arbete
Enheten för samhällets informationssäkerhet
Michael Patrickson
010-240 44 08
michael.patrickson@msb.se

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Betänkandet SOU 2013:24 E-röstning och andra valfrågor

Sammanfattning

I betänkandet av 2011 års vallagskommitté lämnas förslag om att så snart som möjligt tillsätta en utredning med uppdrag att närmare överväga förutsättningarna för att införa ett system med e-röstning i allmänna val.

MSB har granskat förslagen utifrån ett informationssäkerhetsperspektiv. Med informationssäkerhet avses i detta avseende säkerställande av konfidentialitet, riktighet, tillgänglighet och spårbarhet i den information som avses hanteras i den föreslagna framtida lösningen för e-röstning.

MSB ser ett antal områden som bör ägnas särskild uppmärksamhet i den föreslagna nya utredningen och myndigheten betonar behovet av noggranna analyser av riskerna med den föreslagna e-röstningen.

Behov av fördjupad analys

Betänkandet innehåller ingen djupare analys av de effekter som förväntas uppnås genom införandet av e-röstning vid allmänna val. Det finns endast en kortare uppräkningslista av för- och nackdelar med ett system med elektronisk röstning och några allmänna skrivningar om att ett system med e-röstning skulle bli säkrare, enklare, snabbare etc. Tittar man närmare på några av argumenten för e-röstning ser man dock att argumentationen i vissa delar haltar. T.ex. framhålls att valnämndens preliminära rösträkning på onsdagen efter valdagen skulle kunna genomföras snabbare och att ett slutligt resultat med valda ledamöter och ersättare skulle kunna presenteras snabbare. Den tidsvinst man lyfter fram i en sådan argumentation är dock av någon storhet endast vid valen till fullmäktige i kommuner och landsting. Tidsvinsten i riksdagsval uppgår endast till ett antal timmar, om man ser till hur de manuella sammanräkningarna av röster skett vid de senaste valen. Detta ska då vägas mot de avsevärda kostnadsökningar som kan förväntas för utveckling och drift av ett system för e-röstning. Enligt MSB:s uppfattning är det av värde att de förväntade effekterna utreds närmare. De allmänna målsättningar vad avser

t.ex. snabbhet och säkerhet som framförs i betänkandet bör preciseras i det kommande utredningsarbetet.

Tilltron till valsystemet är en förutsättning för vårt demokratiska styrelseskick. I det perspektivet är det viktigt att notera att det i samband med alla tidigare val framkommit resultat som varit överraskande eller i vart fall oväntade. I ett sådant läge är det avgörande betydelse för tilltron till valsystemet att det har sådan transparens och att det går att granska och förklara resultatet utan att det uppstår misstankar om felaktigheter eller manipulationer av själva systemet. Dessa krav uppfyller det nuvarande pappersbaserade systemet och de måste även ett nytt, elektroniskt förfarande kunna uppfylla. En kommande utredning bör särskilt se på frågan, hur man på ett pedagogiskt sätt skapar en sådan transparens i systemet att det kan vinna tilltro hos allmänheten.

När det gäller just fråga om tilltron till ett system för e-röstning anser MSB att det finns skäl att noga överväga förslaget om att införa e-röstning på försök vid allmänna valen 2018. I andra sammanhang är det en allmänt omfattad princip att försök eller tester aldrig får utföras i ”den slutliga driftmiljön”, utan i en kontrollerad och särskild för test avsedd särskild testmiljö. Överfört till allmänna val skulle försök inte kunna genomföras under de ordinarie valen, utan vid särskilda ”provval” eller liknande. Skälen för detta är flera, men i förhållande till e-röstning finns risk för sammanblandning av information från två parallella system samt, givetvis, att tilltron till systemet allvarligt skadas om försöket i någon del misslyckas. Försök i valsammanhang har genomförts tidigare, bl.a. inför genomförandet av personvalsreformen, men införandet av e-röstning är av en betydligt mer genomgripande karaktär. Det finns enligt MSB:s uppfattning skäl att ytterligare pröva ståndpunkten att e-röstning bör införas på försök i vissa avgränsade valområden.

I en eventuellt kommande utredning av frågan finns stort behov av noggranna analyser av de risker som är förbundna med införande av ett system med e-röstning i Sverige. Vid sådana riskanalyser bör uppmärksammas risker av såväl teknisk som administrativ art. Det kan t.ex. finnas risk för obehörig åtkomst eller manipulation av systemet, eller av information som hanteras i systemet. Detta gäller såväl information om väljare som av de avgivna rösterna. Vidare finns risker i form av bristande tillgänglighet till systemet, antingen så att systemet inte är tillgängligt för väljare att avge sin röst eller så att väljare av någon utomstående hindras från att avge en röst. Kommitténs förslag att införa e-röstning även i okontrollerade miljöer, utanför röstningslokaler innefattar i sig ett stort antal risker som ytterligare måste analyseras.

Genom införande av e-röstning ökas komplexiteten i de system som Valmyndigheten ansvarar för högst avsevärt. En lösning för e-röstning kommer att kräva stora resurser under långvarig utveckling och förvaltning. Det finns därför skäl att särskilt värdera vilka risker även myndigheten exponeras för i form av ökat beroende till nyckelpersoner, externa leverantörer etc.

Datum
2013-06-25

Diariernr
2013-2460

I detta ärende har överdirektören Nils Svartz beslutat. Michael Patrickson har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också avdelningschefen Cecilia Nyström, enhetschefen Richard Oehme och seniora handläggaren Fia Ewald deltagit.

Nils Svartz

Michael Patrickson